

v Slavoniji manjšajo. Sledeči primer naj služi v prepričanje:

V prvih avstrijskih trgovskih mestih se je leta 1830. do 1840. plačevalo za cent ježic 40 gold. 20 kr.,

leta 1841. do 1850. za cent ježic 5 gold. 50 kr. do 9 gold. 45 kr.,

leta 1851. do 1860. za cent ježic 8 gold. 40 kr. do 12 gold. 60 kr., — in sledeča leta jim je cena večkrat narastla za cent na 20 gold. do 25 gold.

Se ve, da se cena ravna tudi po obilnosti pridelka. Ježice namreč ne obrodé vsako leto dobro; navadno je, da ona leta, v kojih je mnogo želoda, je tudi dosti ježic, ker, da dobro obrodijo, treba je zdravega hrastovega cvetja, in ôs šiškaric tudi ne sme manjkati. V dobrih letinah dobimo na 1 oralu (0.575 HA) hrastovega gozda do 10 vaganov (6.148 HL) ježic, a drugače se jih nabere poprečno na oralu 2 do 3 vagane in 1 vagan dobro posušenih ježic tehta 60 do 65 funtov (33.60 do 36.40 KG).

Domovina ježici je Avstrija, in to so najbolj ogerski, slavonski in hrvaški hrastovi gozdi. Avstrija doprinaša vsako leto poprečno pol milijona centov ježic v srednji vrednosti od 2 do 3 milijone goldinarjev. Slavonija jih v dobrih letinah sama proizvodi 8 milijonov in 400.000 kilogr. (150.000 centov), tedaj se ni čuditi veliki važnosti, kojo ima ježica v denarnem dohodku omenjenih gozdov.

Največ ježic uporabi se Avstriji. Dunaj sam potrebuje do 2 milijona kilogramov ježic, no, in bavarški in virtemberški strojarji jih tudi še zmerom iz Ogerskega izvažajo.

V slavonskih, hrvaških in ogerskih gojzdi je še zdaj navada, da ježice prodajo, ko so še na hrastu zelene; preceni se namreč v gojzdu, koliko vaganov bi jih utegnili biti, in potem se na dražbi onemu prepusté, ki največ za-nje plača.

Navadno se v to kupčijo čifuti — judje vrivajo in nekateri hudomušni Hrvatje še zdaj trdijo, da, ako čifutu uže na pol mrtvemu na uho beseda „konoper“ zabrenči, izbudi in ozdravi se isti trenutek od svoje bolezni. Ne vem, je li resnica to ali ne; poskušal še nikoli nisem, al tega sem prepričan, da besedica „konoper“ resnično nekako električno deluje na judovsko uho.

Poslednjič mi je še omeniti, da ima čreslovina tudi to sosebno lastnost, da se z železnimi okisi spaja v temno vijoličasto ali črno spojino, ki je pod imenom tinte sploh znana. Za napravlanje tinte se pa jemljejo šiške, katere se tudi pri strojbi za jerhovino potrebujejo kakor za črnilo. Šiške se navadno samo v barvariji uporabljajo in pri izdelovanju tankega finega usnja (Saffanleder) z različnimi nježnimi barvami.

Najboljše šiške so turške in levantinske, slabše so istrijske, katere na hrastu cer imenovanem izrastejo, skoro brez vsake vrednosti so pa one na listu nemških hrastov izraščene.

Šiška ima kakih 25 — 45 odstotkov čreslovine v sebi. Šišek se ne nahaja nikdar v toliki množini kakor ježic.

Janko K. Pihelštajnski,
c. k. šumarski vježbenik.

Na lov cvetne zavijavke!

Cvetna zavijavka, zemljemerka ali zimski pedic (Frostnachtschmetterling, Geometra brumata, Lepidoptera) bolj natančno v 23. listu „Novic“ od 4. junja t. l. opisana, izleze meseca oktobra in novembra po prvem dobrem zmrzlinu, ter se ponoči na drevesnih deblih plodi. To se bode pa izvrševalo na Notranjskem, kjer je milejše podnebje, še celó v

prvi polovici meseca decembra, ker se je ta mrčes še le v zadnji polovici novembra po vrlih v obilnem številu prikazal. Ker gosenice tega škodljivca, ako drevó dve ali tri leta močno napadajo, popolno ugonobijo (kar se je tukaj posebno preteklo poletje na večih sadnih vrlih opazovalo), zato je potrebno, da se metulji njeni (katere pa še med kmetovalci malokdo pozna) mladini v šoli pokažejo, kakoršni so v naravi.

Dobiti morejo se edino le ponoči (ker podnevi jih pri najboljši volji najti ni), kedar babice iz zemlje na drevesna debela zlezejo in to v višini 1 do 2 metrov; nahajajo se navadno na severni deblovi strani (babice ne morejo leteti, ker imajo le male nastavke flafutic, in so dobro podobne navadnim muham, katerim bi se flafutice skoraj pri polti odstrigle, — le glave imajo dobro polovico manjše. Mandeljci v tej meri debela obletavajo in pri oplodbi babic navzdol visé. V tem momentu moči je jih skupaj dobiti in vjeti, sicer se pa babice tudi z velikim trudom kaj težko dobijo zato, ker se njihova temno-sivkasta barva od drevesne skorje skoraj razločiti ne more.

Ako katerega gospodov sokolegov veseli, ta mrčes svoji prirodo pisni zbirkí prirediti in ga tudi šolski mladini v naravi pokazati, naj, kedar ni ravno prehudo vreme, zvečer prižge svetilnico (laterno) — in to po mraku — ter naj gre na sadni vrt, kjer se odraščena drevesa nahajajo, pa obsvituje naj debela od tal do zgoraj navedene višine in z malim trudom jih more veliko naložiti v zato pripravljeno posodico; najbolje za to je škatlja od črtalnikov, katera mora pa se dobro zapirati, sicer mu proti pri špranjah zopet izlezejo.

Kako se ta mrčes zatira, povedal sem pri njegovem opisu v gori navedenem listu „Novic“. Moja današnja opomba velja le onim, kateri bi te metuljke radi v naravi za poduk si preskrbeli in jih porabljevali v napredek ter korist domači sadjereji.

Prem 30. novembra 1879.

M. Rant, národní učitelj.

Gospodarske skušnje.

Kako žaganje v dober gnoj obrniti.

Žaganje je dobra nastelja v hlevih zato, ker gnoj nico rado popiva in daje potem gnoj, kateri zemljo rahlja. Če ima gospodar žaganja, da ž njim nastiljati more živini v hlevu, si ž njim prihrani slame. Najbolje je žaganje in slamo skupaj nastiljati, kajti žaganje samo bi premalo gnoja dalo. Tudi za napravo mešanega gnoja (komposta) je žaganje jako dobro in ker ima mnogo kalija v sebi, se prileže posebno senožetim za gnojenje. Za napravo mešanega gnoja je pa treba žaganje z živinskim gnojem mešati, da se potem hitreje razkroji. Tudi priporočajo nekateri izvedenci, njive s težko zemljo kar naravnost z žaganjem gnojiti, katero tako zemljo zeló rahlja in jo zato rodovitnejšo dela. Tudi se dá pepel žaganja za gnoj na njivah dobro porabiti, — se ve da tam, kjer imajo žaganja obilo.

Gospodarske novice.

* Posobna šola za pletenje košev, jerbasev in cajnic se je brezplačno odprla letos 3. dne na Dunji. Sprejetih je v to šolo 10 učencev. Umetno košarstvo je postalo dandanes važen del domačega obrtništva.

* Goveja kuga se tudi na ruskem Poljskem čedalje bolj razširja; zato je ostra zaprtija vseh méj zaukazana, po katerih se iz Rusije more ta pošast zatrositi.